

Funkcjonowanie przedsiębiorstw

Podstawy prawa

Joanna Ablewicz

Kwalifikacja A.35.1

Podręcznik do nauki zawodu

TECHNIK EKONOMISTA

Podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i wpisany do wykazu podręczników przeznaczonych do kształcenia w zawodach na podstawie opinii rzeczoznawców: **mgr Agnieszki Pukowskiej, mgr Wioletty Bień, mgr Aleksandry Grobelnej.**
Typ szkoły: **technikum.**

Zawód: **technik ekonomista.**

Kwalifikacja: **A. 35. Planowanie i prowadzenie działalności w organizacji.**

Część kwalifikacji: **1. Organizowanie działalności gospodarczej i obliczanie podatków.**

Rok dopuszczenia: **2013.**

Podręcznik dotowany przez Ministra Edukacji Narodowej.

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne sp. z o.o.
Warszawa 2013

Wydanie I

ISBN 978-83-02-13599-6

Opracowanie merytoryczne i redakcyjne: **Barbara Jaworska** (redaktor koordynator),

Agnieszka Wiąckowska (tłumaczenie podstawowych pojęć na jęz. angielski),

Magdalena Wessel-Zasadzka (tłumaczenie podstawowych pojęć na jęz. niemiecki)

Konsultacje: **mgr Ewa Kawczyńska-Kielbasa**

Redakcja językowa: **Monika Mizera**

Redakcja techniczna: **Maria Dylewska**

Projekt okładki: **Katarzyna Trzeszczkowska**

Fotografia na okładce: **fuyu liu/Shutterstock.com**

Fotoedycja: **Agata Bażyńska**

Skład i łamanie: **JKP studio**

Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

00-807 Warszawa, Aleje Jerozolimskie 96

Tel.: 22 576 25 00

Infolinia: 801 220 555

www.wsip.pl

Druk i oprawa: GRAFMAR Sp. z o.o., Kolbuszowa Dolna

Publikacja, którą nabyłeś, jest dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, abyś przestrzegał praw, jakie im przysługują. Jej zawartość możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym. Ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A kopiując jej część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

Szanujmy cudzą własność i prawo.
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

Wprowadzenie	6
--------------------	---

I. Wiadomości wprowadzające z zakresu prawa

1 Podstawowe definicje prawne	8
1.1. Prawo – informacje podstawowe	8
1.2. Norma prawna i przepis prawny	11
1.3. Akt normatywny	15
1.4. Stosunek prawny	18
1.5. System prawa	19
2 Źródła prawa	21

II. Prawo cywilne

3 Część ogólna prawa cywilnego	26
3.1. Pojęcie, źródła i zasady prawa cywilnego	26
3.2. Stosunek cywilnoprawny	29
3.2.1. Podmiot stosunku cywilnoprawnego	31
3.2.2. Przedmiot stosunku cywilnoprawnego	48
3.2.3. Czynności cywilnoprawne	53
3.3. Umowy	59
3.4. Warunek, termin, przedawnienie roszczeń	63
4 Prawo rzeczowe	70
4.1. Własność	70
4.2. Pozostałe prawa rzeczowe	76
4.2.1. Użytkowanie wieczyste	76
4.2.2. Prawa rzeczowe ograniczone	77
4.2.3. Prawa zastawnicze	80
4.2.4. Posiadanie	85
4.2.5. Księgi wieczyste	88
5 Zobowiązania	93
5.1. Wiadomości wprowadzające	93
5.2. Świadczenie	97
5.3. Umowy zobowiązaniowe	100
5.4. Czyny niedozwolone	106
5.5. Bezpodstawne wzbogacenie	109
5.6. Wykonanie i wygaśnięcie zobowiązań	111
5.7. Poszczególne umowy	116
5.7.1. Umowa sprzedaży	116
5.7.2. Zamiana	121
5.7.3. Umowa o dzieło	121
5.7.4. Umowa zlecenia	123
5.7.5. Darowizna	124
5.7.6. Umowa najmu i dzierżawy	124
5.7.7. Pożyczka	129
5.7.8. Umowa kredytu	130
5.7.9. Umowa leasingu	130
5.7.10. Umowa dostawy	130
6 Prawo spadkowe	134

III. Prawo pracy i ubezpieczeń społecznych

7 Podstawowe wiadomości dotyczące prawa pracy	154
7.1. Przedmiot i źródła prawa pracy	154
7.2. Zasady prawa pracy	156

8	Stosunek pracy	158
	8.1. Wynagrodzenie za pracę	167
	8.2. Obowiązki pracownika i pracodawcy	169
	8.3. Odpowiedzialność materialna i porządkowa pracownika	171
9	Czas pracy	174
10	Urlopy pracownicze	177
11	Uprawnienia związane z rodzicielstwem	180
12	Zatrudnianie młodocianych	183
13	Najważniejsze informacje z prawa ubezpieczeń społecznych	185

IV. Prawo gospodarcze i handlowe

14	Wiadomości wprowadzające	192
	14.1. Przedsiębiorca, działalność gospodarcza	192
	14.2. Najważniejsze wiadomości dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej	194
	14.3. Regulowana działalność gospodarcza	196
	14.4. Licencje i zezwolenia	198
	14.5. Koncesje	198
	14.6. Kontrola działalności gospodarczej przedsiębiorcy	201
	14.7. Oddziały i przedstawicielstwa przedsiębiorców zagranicznych	203
15	Rejestrowanie działalności gospodarczej	204
	15.1. Rejestrowanie osób fizycznych	204
	15.2. Rejestrowanie osób prawnych	208
16	Spółki prawa handlowego	211
	16.1. Wiadomości wprowadzające	211
	16.2. Spółki osobowe	213
	16.2.1. Spółka jawna	213
	16.2.2. Spółka partnerska	214
	16.2.3. Spółka komandytowa	215
	16.2.4. Spółka komandytowo-akcyjna	215
	16.3. Spółki kapitałowe	216
	16.3.1. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	216
	16.3.2. Spółka akcyjna	220
	16.4. Łączenie, podział i przekształcanie spółek	223
	16.4.1. Łączenie się spółek	223
	16.4.2. Podział spółek	224
	16.4.3. Przekształcanie spółek	225
	16.5. Wpisy do rejestru	227
17	Ochrona konsumenta i konkurencji	228
	17.1. Ochrona konsumenta	228
	17.2. Ochrona konkurencji	232
18	Kredytowanie i opodatkowanie działalności gospodarczej	235
19	Samorząd gospodarczy	238

V. Prawo, postępowanie administracyjne i sądownictwo administracyjne

20	Podstawowe pojęcia z zakresu prawa administracyjnego	242
21	Źródła i zasady prawa administracyjnego	246
22	Organy administracji publicznej	249
23	Formy działania administracji	251
24	Podstawowe wiadomości z zakresu postępowania administracyjnego	253
25	Sądownictwo administracyjne	268

VI. Prawo podatkowe

26	Źródła prawa podatkowego	276
27	Podstawowe pojęcia prawa podatkowego	277
	27.1. Podatek	277
	27.2. Organy podatkowe	279
	27.3. System podatkowy	281
	27.4. Podmioty podatku	281
	27.5. Zobowiązanie podatkowe	282
28	Postępowanie podatkowe	285
	28.1. Wiadomości wprowadzające	285
	28.2. Wszczęcie i przebieg postępowania	286
	28.3. Zakończenie postępowania	289
	28.4. Zawieszenie postępowania	290
	28.5. Rodzaje orzeczeń	291

VII. Prawo autorskie, prawa pokrewne i ochrona własności przemysłowej

29	Prawo autorskie	294
	29.1. Wiadomości wprowadzające	294
	29.2. Twórca	295
	29.3. Publikacja utworów	296
	29.4. Czas trwania praw autorskich	296
	29.5. Naruszenie praw autorskich	297
30	Prawa pokrewne	298
31	Prawo własności przemysłowej	300
	31.1. Wiadomości wprowadzające	300
	31.2. Wynalazek	300
	31.3. Patent	301
	31.4. Wzór użytkowy i wzór przemysłowy	302
	31.5. Znaki towarowe	303
	31.6. Oznaczenia geograficzne	305

VIII. Ochrona danych osobowych

32	Zasady postępowania podczas przetwarzania danych osobowych oraz prawa osób fizycznych	308
	32.1. Wiadomości wprowadzające	308
	32.2. Dane osobowe	308
	32.3. Przetwarzanie danych	309
	32.4. Problemy związane z ochroną danych osobowych	311
	Wykaz skrótów	314
	Wykaz podstawowych pojęć w językach polskim, angielskim i niemieckim	315
	Literatura	322